

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoE/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7219201028
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7219201028.5

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci oprávneného J. W. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. Y., Y. XX, právne zastúpeného JUDr. Jurajom Fuzerom, advokátom, so sídlom M. R. Štefánika 1256/22, Trebišov proti povinnej W. J. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, V. Y., korešpondenčná adresa H. 3, K., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Tomáš Herman, advokát so sídlom Bočná 10, Košice, v konaní o výkon rozhodnutia o úprave styku otca s mal. C. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny K., B. N. X, K., o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 14Em/1/2019-593 zo dňa 21.11.2022, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie vo výrokoch II., III. a IV.

odôvodnenie:

1. Predmetom konania je výkon rozhodnutia súdu o úprave styku otca J. W. F., nar. XX.XX.XXXX s mal. C. F., nar. XX.XX.XXXX, na návrh oprávneného otca.

2. Okresný súd Košice II ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:

„I. U k l a d á povinnej matke - W. J. F., nar. XX.XX.XXXX, pokutu vo výške 700,- Eur, ktorú je povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Košice II do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

II. Nariaďuje neodkladné opatrenie:

N a r i a d ť u j e mal. C. F., nar. XX.XX.XXXX a jeho rodičom J. W. F., nar. XX.XX.XXXX a W. J. F., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému sociálnemu a psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v K., B. námestie č. X, K. po dobu 9 mesiacov odo dňa nariadenia neodkladného opatrenia.

III. Rodičom mal. C. u k l a d á povinnosť spolupracovať s Referátom poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny K. a to pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

IV. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v K. je p o v i n n ý najneskôr 10 dní pred uplynutím lehoty, na ktorú súd nariadil výchovné opatrenie, podať súdu písomnú správu o výsledkoch poskytnutého poradenstva.“

3. Proti tomuto uzneseniu, okrem výroku I., podala v zákonom stanovenej lehote matka maloletého. Navrhla, aby súd rozhodol v súlade s jej návrhom.

4. K odvolaniu matky sa otec ani kolízný opatrovník maloletého nevyjadrili.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné.

6. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

8. Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené.

9. Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

10. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

11. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, vzťahy medzi rodičmi maloletého sú mimoriadne napäté a konfliktné. Obaja rodičia majú rozličné názory na realizáciu styku mal. C. s otcom, pričom obidvaja tvrdia druhého rodiča považujú za nepravdivé a zavádzajúce. V tomto ohľade považuje odvolací súd za potrebné poukázať na závery správ P. - ambulancie klinickej psychológie pre deti a dospelých neštátneho zdravotníckeho zariadenia V. R. R., z ktorých vyplynulo, že otec dokázal mal. dieťa zaujať a venovať sa mu primeraných spôsobom. Maloletý sa kontaktu s otcom teší, cíti sa na ňom bezpečne. Naopak, správanie matky počas interakcie bolo vyhodnotené ako psychologicky rizikové pre zdravý emočný vývin syna, nakoľko matka nevníkala potrebu syna byť s otcom, rovnako ako aj na závery vyplývajúce zo Znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaný znakyňou z odboru Psychológia, odvetie Klinická psychológia dospelých, Klinická psychológia detí, Poradenská psychológia, W. K. M., ktorá uviedla, že medzi verbálnym opisom mal. dieťaťa a výsledkami psychodiagnostických metodík bol zaznamenaný výrazný rozpor. Aj keď maloletý vyjadril, že sa stretávať s otcom nechce, v teste rodinných vzťahov otcovi spontánne pridelil výrok, že by si priať, aby sa táto osoba starala o neho viac, ako o kohokoľvek iného. Reálny vzťah dieťaťa k svojmu otcovi má skôr ambivalentný ako záporný rozmer. Jeho pranie môže byť akýmsi nevedomým želaním voči osobe

otca, ktoré nevie alebo nechce vysloviť. Mal. dieťa je rukojemníkom matrimoniálneho konfliktu rodičov. Negatívny charakter spomienok mal. dieťaťa na otca je viazaný najmä na matkinu interpretáciu minulosti. Pozitívne spomienky na otca sú zjavne vytesňované z vedomia mal. dieťaťa. S ohľadom na závery vyslovené odborníkmi z oblasti detskej psychológie sa odvolaciemu súdu javí, že tvrdenia matky sú účelovo skreslené, prezentované tak, aby to pôsobilo, že mal. C. o stretnutia s otcom nemá záujem, absolvovuje ich len z „donútenia“, príp. z povinnosti, aj keď ho matka k týmto stretnutiam s otcom motivuje a podnecuje jeho účasť na týchto stretnutiach.

13. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že mal. C. preferuje matku, s ktorou v súčasnej dobe žije v spoločnej domácnosti. Voči stretnutiam s otcom je skôr negatívne nastavený. Niektoré stretnutia s otcom končia takmer ihneď, resp. sa ani nerealizovali (maloletý príde na stretnutie s otcom v doprovide známeho jeho matky, ktorý si kameruje zvitanie otca s maloletým, pričom krátko na to maloletý odchádza domov), iné sa realizujú, ale v skrátanom čase (maloletý po hodine, hodine a pol povie otcovi, že mu je zima, že chce ísť domov a pod.). V tomto ohľade je potrebné zdôrazniť, že najdôležitejšiu úlohu a najväčší význam pri obnovení vzťahu mal. dieťaťa s jeho biologickým otcom má práve osoba matky, ktorej mal. dieťa bezbreho dôveruje. Je rovnako na matke, aby svojmu mal. synovi pripomínala, že má svojho biologického otca, ktorý v jeho živote by mal mať pevné a nezameniteľné miesto. Je to práve matka, ktorá keď povýši svoje vlastné záujmy nad záujmy a potreby mal. dieťaťa, keď bude ochotná s otcom mal. dieťaťa korektné a konštruktívne komunikovať a kooperovať môže byť spájajúcim mostom vo vzťahu mal. syna s jeho otcom. Je nanajvýš pravdepodobné, že pokiaľ mal. C. uvidí svoju matku bezprostredne a uvoľnene s otcom komunikovať (rovnako ako aj ďalších členov jej rodiny - otec matky, brat matky), maloletý bude nasledovať jej príklad a možno aj nevedomky kopírovať jej postoj. Pokiaľ bude mal. dieťa vidieť, že matka z otca nemá strach, neháda sa s ním, nič mu nevyčíta, nie je k nemu odmeraná, ale naopak jej správanie sa bude dať považovať za priateľské (aké by štandardne medzi rodičmi detí malo byť bez ohľadu, či sa títo nachádzajú v partnerskom vzťahu alebo nie), dá sa očakávať, že takýmto spôsobom bude k otcovi pristupovať aj mal. C. a jeho odmietavý, eventuálne ambivalentný postoj sa postupne bude meniť aj vďaka pozitívnemu vplyvu matky. Nakoľko samotná matka opakovane uviedla, že sa snaží mal. syna na styk s otcom pripravovať a podporovať ho v rozvíjaní vzťahu s otcom, no aj napriek jej snahe na strane mal. C. nedochádza k žiadnemu napredovaniu, odvolací súd aj z tohto dôvodu vidí potrebu nariadenia výchovného opatrenia a poskytnutia odbornej pomoci rodine mal. C. F..

14. Odvolací súd ďalej poukazuje na mimoriadne znepokojujúce skutočnosti, a to, že matka mal. C. na stretnutia s otcom nevodila osobne, ale posielala ho s jej známym, ktorý si úvod stretnutia otca a mal. syna zaznamenával na kameru. Rovnako si počíňala aj samotná matka v čase, keď mal. C. odpreádzala na stretnutia s otcom. Na nevhodnosť takéhoto konania (kamerovanie stretnutia mal. C. s jeho otcom) bola matka vyslovene upozorňovaná, a to nielen zo strany kolízneho opatrovníka maloletého, ale aj zo strany znalkyne. Matka bolo opakovane poučená ako takéto jej správanie môže na mal. C. vplývať, teda, že to pre mal. C. môže byť obmedzujúce a stresujúce a navyše to navodzuje dojem ako keby stretnutie s otcom bolo niečo neprirodené. Aj napriek viacerým a opakovaným žiadostiam zo strany kolízneho opatrovníka maloletého, aby sa matka takéhoto konania vyslovene zdražala a mal. C. nevystavovala nadmernému stresu a neprispievala tak k vytváraniu ďalších bariér medzi otcom a mal. synom, matka v tomto konaní pokračovala aj naďalej a ani pri jednom stretnutí od neho neupustila. C. postoj matky nie je možné posúdiť inak ako krajne nezodpovedný a vyslovene rizikový vo vzťahu k jej mal. synovi a jeho ďalšiemu zdravému psychickému vývinu.

15. Pokiaľ matka bude opakovane a bezdôvodne brániť otcovi v styku s mal. dieťaťom, mal. dieťa nebude podporovať v stretnutí s otcom a pripravovať ho na tieto stretnutia, týmto svojim správaním môže vážne ohroziť zdravý fyzický, duševný a sociálny vývin mal. dieťaťa, keďže svojim konaním bude cielene narúšať jeho vzťah k najbližšej osobe v živote dieťaťa, ktorou je jeho vlastný rodič. Vyslanie mal. C. na stretnutie s otcom v sprievode cudzej osoby, ktorá si navyše toto stretnutie, eventuálne jeho začiatok natáča na kameru v žiadnom prípade nemožno považovať za prípravu mal. dieťaťa na stretnutie s otcom. Rovnako nie je možné považovať za podporovanie maloletého v stretávaní sa s otcom, pokiaľ bude matka tieto stretnutia bezdôvodne obmedzovať len na lokalitu Malých Y., navyše za situácie, kedy počas realizácie styku otca s mal. synom bude dochádzať k „náhodným“ stretnutiam s otcom, či bratom matky, ktorí z diaľky tieto stretnutia sledujú s tým, že mal. C. o ich prítomnosti vie. Z vykonaného dokazovania nevyplývala žiadana taká skutočnosť, ktorá by vyžadovala prítomnosť matky, eventuálne jej rodiny, či iných ľudí blízkych matke na stretnutiach otca s mal. synom. Je v najlepšom záujme mal. C., aby mu bolo umožnené plnohodnotne tráviť čas s jeho otcom bez toho, aby sa týchto stretnutí zúčastňovala aj

ďalšia osoba, ktorá by maloletého mohla vystaviť konfliktu lojality, ktorému maloletý pravdepodobne zo strany matky a jej rodiny čelí.

16. Odvolací súd pripomína, že samotní rodičia, teda aj matka mali záujem vyskúšať si nimi navrhnutú rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej si otec mal. C. mal preberať pred B. F. X v K. v období, kedy bude prebiehať školské vyučovanie. Túto dohodu však matka maloletého nerešetovala ani len v rámci adaptačného obdobia s odkazovaním sa na jej pracovné povinnosti. V tomto ohľade sa odvolací súd stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že samotná matka participovala na kreovaní návrhu rodičovskej dohody, a preto je jej zodpovednosťou, aby si svoje pracovné a osobné povinnosti zariadila tak, aby zachovávala rodičovskú dohodu. Navyše, pokiaľ aj matke bránia pracovné povinnosti v tom, aby v ten ktorý deň otcovi odovzdala mal. C. riadne v určenom čase a mieste na styk, je vyslovene na nej, aby s otcom o týchto skutočnostiach náležite a dostatočne zavčasu komunikovala a súčasne mu ponúkla náhradný termín, kedy si mal. C. bude môcť prevziať pred školou, teda nie v mieste jeho bydliska. V prípade, že sa styk otca s mal. C. uskutočňuje v V. Y., je možné bádať rôzne obštrukcie a sťažovanie realizácie plnohodnotného stretnutia otca a mal. syna zo strany matky a jej rodiny. Tvrdenia otca, že mal. C. má počas stretnutí na ruke vždy hodinky s GPS, matka nijako nespochybnila.

17. Všetky vyššie uvedené skutočnosti vo vzájomných súvislostiach svedčia o tom, že matka si riadne neplní svoje rodičovské povinnosti, nepripravuje mal. C. na stretnutia s otcom, neodovzdáva maloletého otcovi v určenom mieste a čase, hlavne dohodnuté miesto opakovane svojvoľne mení bez toho, aby otec maloletého s tým súhlasil.

18. Pokiaľ matka namieta, že sa nemôže podrobiť nariadenému odbornému poradenstvu s ohľadom na jej pracovné a rodičovské povinnosti ako aj školské povinnosti mal. C. a jeho krúžky, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nestanovil presný termín, kedy sa bude odborné poradenstvo realizovať. Termín týchto stretnutí je vecou dohody rodičov maloletého a Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR K.. Nestranné odborné poradenstvo môže pomôcť rodičom mal. C. zlepšiť ich vzájomnú komunikáciu, komunikáciu vo vzťahu k mal. C. ako aj jeho postoj k jeho rodičom, najmä k jeho otcovi, čo celkovo môže pomôcť zlepšiť zabezpečovanie starostlivosti o mal. C. zo strany oboch jeho rodičov, aby tak obaja mohli aktívne participovať na výchove a starostlivosti o mal. C.. Závery vyplývajúce z poskytnutej odbornej pomoci (ktorí z rodičov ako spolupracuje, ktorí z nich si uvedomuje dôležitosť druhého rodiča v živote mal. C.) môžu rovnako poslúžiť na zistenie a vyhodnotenie rodičovskej zodpovednosti ako aj na prípadné zodpovedanie otázky, či zo strany matky dochádza k manipulovaniu a projektovaniu mal. C. voči jeho otcovi.

19. Podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

20. Odvolací súd pripomína, že záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom, čo je alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným z rodičov, je dôvodom jednak na využitie procesných prostriedkov na zmenu tohto nesprávneho postoja (napr. výchovné opatrenie podľa § 37) jednak na zmenu rozhodnutia o zverení, a to aj bez návrhu. Pokiaľ preferenčný rodič svoj negatívny postoj nezmení, ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu, potom je nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Dáva záruku toho, že dieťa bude vychovávané v ovzduší nepriateľskom druhému rodičovi, bude manipulované, citovo vydierané, programované, alebo korumpované. Žiadna z týchto výchovných metód nemôže napomôcť dosiahnuť cieľ výchovy tak, ako to formuluje Dohovor o právach dieťaťa.

21. V prípadoch bránenia styku rodiča s dieťaťom je povinnosťou súdu, aby najprv skúmal podrobným spôsobom motívy odporu rodiča, ktorý vychováva dieťa, k styku dieťaťa s druhým rodičom. Ak je konanie rodiča, ktorý vychováva dieťa, v rozpore so záujmom dieťaťa (a tak je tomu aj vtedy, ak je uvedený odpor len prejavom svojvôle a prehliadania významu čiastočnej spoluúčasti druhého rodiča), uváži súd vždy, či nie sú splnené podmienky pre prípadnú zmenu výchovného prostredia maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti nie je bez významu, že bezdôvodné bránenie maloletému dieťaťu v styku s rodičom, ktorému nebolo zverené do výchovy, je pokladané právom za výrazný nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa,

ohrozujúci vývoj osobnosti dieťaťa menovite v citovej a charakterovej oblasti. (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR zo dňa 30.05.1967, sp. zn. 5 Cz 57/1967, R 96/1967).

22. Odvolací súd pripomína, že úprava styku predstavuje rámcový základ pre stretávanie sa dieťaťa s otcom, a teda že ide o určitú garanciu styku. To však neznamená, že rodičia v záujme spoločného dieťaťa neumožnia absolvovať stretávanie s odklonom od tohto styku so zreteľom na jeho potreby.

23. Je potrebné tiež skonštatovať, že výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Pri výkone týchto práv a povinností sú rodičia v prvom rade povinní chrániť záujmy mal. C. (§ 28 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine), v ktorého záujme rozhodne nie je obmedzovanie, či sťažovanie kontaktu so žiadnym z jeho rodičov. Odvolací súd má tiež za to, že konfrontačné správanie rodičov rovnako nie je na prospech ich mal. dieťaťa, a preto dôrazne apeluje na všetky osoby, ktoré majú vplyv na výchovu a starostlivosť o mal. C. no predovšetkým na jeho rodičov, aby nadradili záujmy a prospech ich mal. dieťaťa nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi mal. dieťaťa.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil uznesenie v jeho napadnutej časti ako vecne správne podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP a podľa ods. 2 sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).